

GLAS IZSELJENCEV

LIST IZSELJENCEV
IZ JUGOSLAVIJE V FRANCIJI
IN BELGIJI

Naslov za pisma in denarne posiljke:
M. Frambourg
Maison des Syndicats
33, rue Grange aux Belles, Paris 10

Leto III.

17. NOVEMBRA 1938

Gena: 1 belg., 0.75 fr. franka

Štev. 22.

K najnovejšim političnim dogodkom

Politični pregled

SPANIJA.

Ze nekaj dni se vrše novi boji ob reki Ebro. Od julija pa do začetka novembra je Franko izvršil šest ofenziv, da bi izrinil republikanske čete z desne obale Ebra, a vse zaman. V sedanji novi ofenzivi mu je pomaganov italjanski vojni material in sveže italjanske čete, za to ofenzivo je namreč iz Italije prišlo zopet tristo aeroplanov, sto tankov in ena divizija pehote. Toda vse te sile junaške obrambe republikancev niso zlomile.

Istočasno je republikanska vojska sprožila ofenzivo severno od mesta Lerida, ob reki Segre. Izenada je prebrodila reko in s smelim pohodom prerezala zvezo med Lerido in Saragoso. Republikanska vojska je pokazala svojo visoko bojno sposobnost, in to kljub premoči fašistične vojne tehnike. To priznavajo tudi njeni nasprotniki in radi tega skušajo premagati Spanijo z lakoto. V tem oziru Mussoliniju in Hitlerju z vsemi silami pomaga Chamberlain. Edino tako se dajo razumeti njegovi nastopi v parlamentu in njegovo diplomatsko delovanje. Pripravljen je priznati Franco pravico bojujove se države, kar pomeni med drugim, da bo Frankova mornarica imela pravico preganjati in potapljati vsako ladjo, ki bi vozila hrano v republikansko Spanijo. Ker Franko nima dovolj svoje mornarice, mu bosta Hitler in Mussolini, posodila svoje vojne ladje, da izvrši blokado.

Mussolini, Hitler in Chamberlain upajo, da bodo na ta način « rešili » špansko vprašanje prav tako kot se « rešili » Čehoslovaško. Povsod se vidi isti način: pravico nasilja, pravico močnejšega proti volji ljudstva. Chamberlain in Mussolini delata račun brez krčmarja. Špansko ljudstvo je še vedno, kljub velikemu trpljenju prežeto volje za boj in prepričano v zmago pravice. Ono ve, da mu ob strani stoji delavski razred in vsi pošteni demokrati celega sveta, ki ga v njegovem težkem boju ne bodo zapustili.

Sedaj moramo bolj kot kdaj poprej napeti vse sile, da se španskemu ljudstvu pošlje čimveč življenjskih potrebščin, ker se strašna roka lakote približuje grlu španskega ljudstva.

Ne dovolimo, da uniči lakota ono, česar niso mogli uničiti fašistični aeroplani in tanki. Zbirajmo! Vsak čeprav najmanjši dar bo pomagal španskemu ljudstvu, da se ubrani fašistov. Borimo se proti temu, da se prizna Franku pravica bojujove se države! Franko je navaden upornik ki se je prodal Hitlerju in Mussoliniju, ki hočeta zasedati Spanijo katero rabita za novo svetovno vojno, ki bo izbruhnila ako se uniči španska republika.

Pomoč španskemu ljudstvu je boj za resničen mir, ki ga v Monakovem niso rešili, temveč ga spravili še v večjo nevarnost.

KITAJSKA.

« Monakovski sporazum » ni pomagal le Hitlerju in Mussoliniju, temveč tudi njihovemu pajdašu — Japonski. Videč, da sta Anglija in Francija pred Hitlerjem in Mussolinijem popustljivi, je Japonska udarila po njihovih interesih na Kitajskem. Pred Monakovem se Japonska ni upala napasti Kanton, ker bi to pomenilo udarec za angleško trgovino v južni Kitajski. Ko pa je Japonska videla, da je Chamberlainu najvažnejše boj proti vsakemu demokratičnemu in ljudskemu gibanju, ne pa obramba angleških interesov, je udarila in zavzela Kanton, ki je bil glavni izvor preskrbovanja kitajske vojske.

Padeč Kanton in nato Hankeua je izzval med japonskimi imperijalisti nepopisno navdušenje. To pa ne radi tega, ker upajo, da bo sedaj vojna kmalu končana in Kitajska pokorjena. Oni dobro vedo, da se bo Kitajska še dalje borila. Veselijo pa se zavoljo tega, ker vedno bolj izrivajo iz Kitajske Ameriko, Anglijo in Francijo, in se nadejajo, da bo Kitajska ostala samo njihov plen.

Izguba Kantona in Hankeua je velik udarec za osvobodilni boj kitajskega ljudstva. Toda japonski militaristi s tem še niso dosegli svojega cilja. Oni niso mogli uničiti žive sile kitajske armade, temveč so samo zasedli zapuščeno ozemlje. Kitajska armada se je v redu umaknila v notranjost, kjer je izgrajena nova obrambna črta. Tudi vlada se je preselila v notranjost in sklenila, da se bori do konca. Pred nekaj dnevi so zastopniki treh zapadnih pokrajin sporočili Čang-Kajseku, da so mobilizirali 12 milijonov vojakov, od katerih so trije milijoni dovolj izvežbani, da gredo takoj na fronto.

Kitajska se ne udaja. Vojna bo trajala še dolgo. Nekateri pravijo, da bi utegnili trajati še celih deset let, in vendar Japonska ne bo mogla spremeniti Kitajske v svojo kolonijo. Zbujen in združen kitajski narod je pripravljen na dolgotrajni boj, in na največje žrtve za zmago nad osvovjevalcem. Takega naroda se ne da premagati.

ČEHOSLOVAŠKA.

Po Monakovem je Češka prepuščena Hitlerju na milost in nemilost. Vse vesti o tem, da bodo po odstopu sudetskih krajev za nove česke meje jamčile Fran-

Izseljeniška društva pozor!

« Centralna zveza » (Centre de Liaison) v Parizu, bo organizirala letošnjo zimo v Parizu IZSELJENISKO RAZSTAVO, na kateri bodo sodelovale izseljeniške organizacije vseh narodnosti v Franciji.

IZSELJENISKA RAZSTAVA ima namen na konkretni in stvarni način pokazati najširšim slojem francoskega naroda, koliko so izseljenci s svojim delom doprinesli k gospodarskemu in kulturnemu napredku Francije.

Z organiziranjem IZSELJENISKE RAZSTAVE, « Centralna zveza » želi obenem pobiti demagoško in nam izseljenjem sovražno propagando, ki se iz raznih strani že delj časa vodi proti izseljencem v Franciji.

Ze iz navedenega se vidi velika važnost IZSELJENISKE RAZSTAVE, v kateri

in Anglija so se izkazale kot pravilnice za otroke. Hitlerju dopuščajo da dela s Cesko kar hoče.

Hitler je najprej odvzel Čehoslovaški veliko ozemlje. Čehoslovaška je izgubila 28.200 kv. km. in tri milijone šesto tisoč prebivalcev. Povrh tega je morala odstopiti še Poljski 1000 kv. km. in 230.000 prebivalcev, ter Madžarski 12.000 kv. km. in 1. milijon prebivalcev, tako da je ozemlje Čehoslovaške od 140.000 kv. km. padlo na 100.000 in njeno prebivalstvo od 15 milijonov 300.000 na 10 milijonov 500.000.

Čehoslovaška je izgubila svoja najvažnejša industrijska središča, posebno tekstilne in kemične industrije. Zgubila je rodovitne zemlje južne Slovaške, medtem ko so ji ostali siromašni severnoslovaški kraji.

Tako okrnjena in od zapadnih velesil zapuščena je postala Čehoslovaška popolnoma odvisna od Hitlerjeve Nemčije. Ta ji je ukazala da se odreče od svoje obrambne pogodbe s Sovjetsko zvezo, in ji želi vsiliti svojo vojaško in carinsko zvezo. Na ta način se Čehoslovaška spreminja skoraj v nemško kolonijo. Pokazalo se je, da so imeli prav oni dalekovidni ljudje, ki so govorili: Hitlerju ni le za ozemlje sudetskih Nemcev, temveč zato, da podredi vso Čehoslovaško svoji izizvalni in osvovjevalni politiki. Na ta način se je hotel približati Rumuniji, Balkanu in zlasti mejam Sovjetske zveze, po svojem načrtu prodiranja na vzhod.

To se mu je s pomočjo Chamberlaina posrečilo, in sedaj ustvarja ognjišče novega spopada. Podkarpatska Rusija je prekrščena v podkarpatsko Urajino. Na Poljskem so na delu njegovi agenti, ki med tamošnjimi Ukrajinci snujejo gibanje za « osvobojenje » vseh Ukrajincev. (Nadalj. na 2. strani).

Kongres C. G. T.

V enotnosti je zmaga!

V ponedeljek 14. t.m. se je začel kongres C. G. T. v Nantesu. Po kongresu v Toulouse na katerem se je izvršila združitev francoskih sindikatov je to drugi kongres te velike organizacije, ki je z obzirom na razmere v katerih živimo največje važnosti.

Uresničenje sindikalne enotnosti, in obenem akcijska enotnost delavskega razreda je omogočilo zmago ljudske fronte, in veliko gibanje delavstva 1. 1936. Z ustanovitvijo enotne strok. organizacije so francoski delavci dosegli ne samo to, da so v organizacije na novo pristopili stotisoči neorganiziranih delavcev, temveč tudi važne socialne reforme, tako da stopi Francija med kapitalističnimi državami na čelu socialnega napredka. Sedaj pa so delavske organizacije prisiljene braniti te pridobitve pred neprestanimi napadi reakcije in delodajalcev.

Kongres C. G. T. se vrši v trenutku ko je položaj zelo težak. Fašistične sile se organizirajo, ker hočejo izkoristiti gospodarske in finančne težave, v katere je Francijo pritiral velekaptal. Se bolj pa je nevaren zunanji politični položaj, ker

morajo vsa naša izseljeniška društva in organizacije najaktivneje sodelovati.

Zato pozivamo vsa naša podporna in kulturno-prosvetna društva, da takoj začnejo s zbiranjem potrebnih podatkov in ostalega materiala za razstavo. Potrebni bodo statistični podatki o delu naših izseljencev predvsem v rudarski in gozdni industriji, ter v poljedelstvu. Navesti bo treba statistične podatke o delovanju naših podpornih društev (število izplačanih podpor), dalje podatke o delovanju naših kulturno-prosvetnih društev. Tem podatkom bo treba priložiti primerne fotografije iz društvenega življenja, ki se bodo namestile v razstavnem prostoru.

Podrobnejša navodila za pripravo IZSELJENISKE RAZSTAVE objavimo prihodnjč.

K dvajsetletnici Jugoslavije

Zahtevamo splošno amnestijo!

Cez nekaj dni se bo obhajala dvajsetletnica obstoja Jugoslavije. Dvajset let živijo Srbi, Hrvati in Slovenci v svoji samostojni državi.

Če pogledamo vse kar je bilo, minulo in ostalo vidimo, da marsikaj ni bilo prida in še danes ni dobro. Ljudstvo je marsikaj pretrpelo in preneslo; tudi danes ljudstvo trpi nasilje in krivico. Toda zahteva in bori se za svojo svobodo, za ljudske pravice, za bratovsko slogo in enakopravnost, za lepšo bodočnost, za svojo svobodno, ljudsko in napredno Jugoslavijo.

Mnogo slabega so storili ljudstvu njegovi oblastniki, mnogo ljudskega imetja zapravili, in končno spravili v nevarnost neodvisnost in nadaljni obstoj skupne države. Tako ne more in ne sme iti dalje.

Toda preko noči se ne da popraviti vse škode in vseh napak. Zato je treba mnogo napora in dela, mnogo skrbi in razumevanja, mnogo truda, boja in časa.

Ljudstvo se ne more otresti protiljudske vlade, brez organiziranega in odločnega boja. Ne da se na hitro ustvariti nove in poštene uprave, ter vseh tatov korupcionistov in goljufov spraviti pod ključ.

Ne da se čez noč sezidati cest, železnice, šol, bolnice in zdravilišč. Ne da se čez noč izboljšati položaja kmetov in delavcev, itd.

Za vse to je treba truda in časa, predvsem pa je zato potrebna resnično ljudska vlada. Vsakemu je jasno, da tega ne

je monakovski sporazum okrepil mednarodno reakcijo, ki vse bolj ogroža neodvisnost Francije.

Francosko razredno strokovno gibanje mora določiti svoje stališče in dati smerice za boj proti tem nevarnostim C.G.T. je velika moč v službi svobode in miru, socialne pravice in napredka. Sila C.G.T. je v enotnosti razrednega strokovnega pokreta. Kongres mora potrditi in jasno pokazati to enotnost ter krepko odgovoriti sovražnikom delavskega razreda, ki si ničesar bolj ne želijo kakor razkola naših vrst. — Tako bo C.G.T. nadaljevala svojo politiko odpora sovražnikom demokracije in svobode.

Obenem bo kongres v Nantesu še enkrat potrdil pripravljenost delavskega razreda, da se udeleži dela za reševanje težavnega položaja v deželi, do katerega nas je dovedla stalna sabotaža in rovarjenje denarnih mogotcev. Delavski razred bo to storil pod pogojem, da se vzamejo v obzir reforme, ki jih je predložila C.G.T. in da v potrebnih naporih prevzamejo nase odgovarjajoči del žrtev, in katere bistvo je uresničenje pravega miru med narodi.

Kongres v Nantesu je nova manifestacija enotnosti razrednega strokovnega gibanja v Franciji v njegovih naporih za rešitev vseh vprašanj ki se tičejo interesov delavskega razreda, ter vseh onih vprašanj, ki so zapreka normalnim in mirnim odnošajem med narodi celega sveta. (Iz članka Leona Jouhauxa).

Francoski generali proti izdaji Čehoslovaška. V listu « Epoque » objavlja znani nacionalist Henry de Kerilis pismo 14 francoskih generalov, ki so vodili v zadnjem času hudo borbo proti sporazumu v Monakovem. Med generali so tudi bivši inšpektor letalstva Armingaut, bivši vojni guverner Strasburga Precard in še več drugih uglednih generalov.

bo in ne more storiti današnja vlada.

Eno pa more storiti ta vlada in sicer: izvesti splošno amnestijo vseh političnih jetnikov in obsojencev.

Zato ni treba ne denarja, ne študiranja, ne truda in niti ne mnogo časa. Zadržuje samo dobra volja. Stojadinovič se je v svojem prvem volilnem govoru bahal, da v Jugoslaviji vlada red in mir, da za časa njegove vlade ni pobegnil iz Jugoslavije niti en politični emigrant, ter da so se mnogi vrnili.

Toda gospod Stojadinovič se je « pozabil », pobahati, kako je njegova vlada izvedla splošno amnestijo in s tem popravila krivice prejšnjih vlad. Če gosp. Stojadinovič ne ve, mu mi povemo: Jugoslavija je edina država v kateri v zadnjih dvajsetih letih ni bilo splošne politične amnestije. Povemo mu, da je celo Albanija dala splošno politično amnestijo. Gosp. Stojadinovič ni na vlad; od večeraj temveč že več kot tri leta. V tem času je bilo mnogo lepih prilik, ki bi se dale zanamovati s splošno politično amnestijo.

Kar ni storjeno do danes, je treba storiti sedaj: Za obletnico Jugoslavije — splošno amnestijo za politične in vojne prestopke!

To je najmanj kar more sedanja vlada storiti za proslavo dvajsetletnice.

To je želja in zahteva velike večine ljudstva, to je želja in zahteva naprednih in človekoljubnih ljudi doma, to je želja in zahteva tudi vseh izseljencev v Franciji in Belgiji.

Politični pregled

(Nadalj. s 1. strani.)

Tako želi Hitler pripraviti vojno proti Sovjetski zvezi, pod pretvezo « osvoboditve » Sovjetske Ukrajine. Saj je že pred leti na kongresu nacionalno-socialistične stranke govoril, da je Nemčiji ukrajinsko žito neophodno potrebno.

SOVJETSKA ZVEZA.

Sovjetska zveza je na zelo svečan način proslavljala enaindvajsetletno oktobrske revolucije, v kateri so prvič v zgodovini delavci in kmetje vzeli politično oblast v svoje roke in postavili temelj novemu družabnemu redu — socializmu.

Sestega novembra se je vršila v velikem gledališču v Moskvi svečana proslava, na kateri je govoril predsednik Sveta ljudskih komisarjev Večeslav Molotov. V svojem govoru je pokazal uspehe Sovjetske zveze v minulem letu. Glede zunanje politike je obsodil « monakovski sporazum », in izdaje idje kolektivne varnosti. Poudaril je, da je edino le Sovjetska zveza zvesta svojim mednarodnim dolžnostim, in da bo tudi v bodoče vedno držala svojo besedo.

Sedmega novembra se je vršila velika vojaška parada na Rdečem trgu. Pred parado je komisar narodne obrambe bivši ključavničar Klemen Vorosilov govoril o moči in pripravljenosti rdečih delavsko-kmečke armade. Omenjajoč pouk, ki ga je dala rdeča armada letos v avgustu Japoncem pri jezeru Hasan, ko so ti skušali zavzeti Sovjetsko ozemlje, je rekel: « Če bodo napadalci zopet poskušali prestopiti naše meje, naj bodo prepričani, da jim bo Sovjetsko ljudstvo odgovorilo dvakrat ali trikrat silnejše in jih porazilo na njihovem lastnem ozemlju ».

ANGLIJA.

Predsednik angleške vlade Chamberlain je izvršil v svoji vladi nekaj sprememb, ker niso vsi ministri bili pripravljani na nadaljevanje politike monakovske kapitulacije. V vlado je vzel ljudi, ki so pripravljani podpirati fašistično politiko zaslužnjenosti in izžemanja malih narodov. Chamberlain je potrdil angleško-italjanski sporazum, s katerim se pomaga Mussoliniju, da podjarmi Spanijo. To naj bi bilo nagrada Mussoliniju, ki je po zatrdilu Chamberlaina v Monakovem « rešil » mir. Glavni načrt Chamberlaina pa je, da se sporazume s Hitlerjem, ki se ne zadovoljuje s tem, kar je dobil v Monakovem. On zahteva kolonije in « vzpostav » pakta štirih », ki naj organizira vojno proti Sovjetski zvezi. Radi tega bo Chamberlain prišel v Paris, kjer se bo trudil pripraviti francosko vlado k nadaljnjemu popuščanju, pred Hitlerjem in Mussolinijem. Mussoliniju je treba žrtvovati Spanijo, Hitlerju dati kolonije, (najprej seveda francoske) ter mu pustiti svobodne roke na vzhodu. Francija naj prekine zvezo s Sovjetsko zvezo, in zaplava v čisto fašistične vode. Tak je načrt gosp. Chamberlaina.

Temu načrtu se zoperstavljajo ugledni angleški politiki kot Eden, Churchill in

Lloyd George. Ta je v svojem govoru 26 oktobra rekel: « Sklenili smo mir, ki je v nasprotju z vestjo; poteptali smo zvestobo in čast, postali smo gluhi ib kriku zatiranih. To je slab mir in slab mir ni mir... Imeli bomo vojno in to brez zaveznikov ».

V Franciji se vedno močnejše slišijo glasovi onih, ki nočejo politike popuščanja in kapitulacije pred Hitlerjem. Na kongresu radikalne stranke je ugledni francoski državnik Herriot v svojem govoru rekel, da Francija zavoljo svoje bodočnosti ne sme pretrgati zveze s Sovjetsko Rusijo ker bi se s tem osamila in bi jo kmalu napadle fašistične države.

NEMČIJA.

Nemška fašistična diplomacija je po Monakovem razvila veliko aktivnost. Videč da sta današnji vladi v Franciji in Angliji pripravljani na popuščanja, so fašisti postali še bolj predrzni, in prihajajo z vedno novimi zahtevami.

Radi tega je Hitlerjev minister zunanjih del Ribbentrop, šel v Rim, kjer se je dogovoril z Mussolinijem, kako naj se razdeli Čehoslovaška, ker med Berlinom in Rimom ni bilo enotnosti v vprašanju madžarskih zahtev. Madžari niso dobili vse podkarpatske Rusije, ki jo je Mussolini zanje zahteval. Na tem sestanku sta se Ribbentrop in Mussolini dogovorila za novo diplomatsko ofenzivo. Zahtevala bosta, da jim Anglija in Francija pomagata uničiti špansko republiko, in da se Nemčiji vrnejo kolonije. Sele potem, da se bo dalo govoriti o razorožitvi in « trajnem » miru.

Hitler je imel večji govor v nemškem mestu Weimarju. Tu je predrzno napadel one angleške in francoske politike, ki se upirajo kapitulaciji. Neprikrito je zahteval, da se ti politiki enkrat za vselej onemogočijo. Na ta način se je vmešal v notranje zadeve Anglije in Francije, kar je v teh deželah izzvalo veliko ogorčenje.

Nemški židovski emigrant, ki se je iz neznanih vzrokov nahajal v notranjosti poslopja nemškega poslanstva v Parizu, je s petimi revolverskimi strelami smrtno ranil visokega nemškega fašističnega uradnika. Ko je ta po nekaj dneh na posledicah dobljenih ran umrl, so se po vsej Nemčiji vršili pravcati pogromi židovskih prebivalcev in požigi njihovih trgovin. Francoski fašistični tisk je stvar izkoristil za novo gonjo proti tujcem, ki prebivajo v Franciji. Iz vseh teh okolnosti sklepa demokratični tisk, da je « atentat » organizirala « Gestapo » (nemška tajna politična policija).

Preteklet je poldrugi mesec. Največji politični lažnivci so tedaj rekli, da je mir rešen za več pokolenj. Toda vsak dan nam prinaša nove dokaze, da je ravno nasprotno resnica. Fašizem zahteva vedno več in več. On zahteva, da odloča o usodi sveta. Kolikor bolj es mu bo popuščalo, toliko bližje bo vojna, največja nesreča za vse človeštvo.

Stojadinovič in Korošec pripravljata "Svobodne volitve"

Vladni in plačani peresniki dan za dnem trobijo, da v Jugoslaviji vlada svoboda in da vlada pripravlja « svobodne volitve » — « naj ljudstvo svobodno izjavi kaj hoče ».

Te prodane duše pa se bodo s svojo pripovedko o svobodnih volitvah opekle, ker ljudstvo ne veruje več tisku, ki ne sme pisati ničesar drugega razen hvale in slave « velikim državnikom » Stojadinoviču in Korošcu ter njihovi edino zveličavni stranki JRZ.

Zdaj pa pogledajmo kako se v resnici pripravljajo « svobodne volitve ».

Vlada je izdala zakon za « pobijanje terorja od spodaj », ki seveda ne obstoji, medtem ko vladni organi, plačani agenti in špijoni terorizirajo miroljubno ljudstvo. Ta zakon je ustvaril položaj podoben obsednemu stanju v zasadeni deželi, kajti v posamezne kraje se pošiljajo kazenski oddelki, nalagajo se denarne kazni ne cele vasi itd.

V Dalmaciji je vlada postavila za bana nekega Bujica, ki naj pripravi vladi volilno zmagavo pri prihodnjih « svobodnih » volitvah. Zagrebški ban Ružič je moral odstopiti, ker ni hotel pripravljati in izvajati « svobodnih volitev » po Stojadinovič-Koroševem receptu. Ta posel bo iz-

vršil njegov namestnik, ki se je proslavil kot pomočnik razvpitega zagrebškega krvnika, policijskega šefa Bedekoviča.

Okraini načelniki v Splitu, Sinju, Crikvenici, Makarski Hvaru, Koreuli, Imotskem in mnogih drugih krajih so odstavljani ali premeščeni samo zato, da bi njihovi namestniki boljše pripravili « svobodne volitve ».

Premeščanja in nova imenovanja upravnih uradnikov se vrše ne le na Hrvaškem in v Dalmaciji temveč tudi drugod. Za upravnimi uradniki bodo gotovo prišli tudi ostali, predvsem učitelji temu pa bo sledil pritisk na kmete, delavce in meščane. Tako pripravlja vlada « svobodne volitve » in če vse to ne bo pomagalo, se bodo našla še druga sredstva.

Toda primer volitev 5. maja 1935 nam kaže, da se naše ljudstvo ne da več preplasi in, da se da podkupiti in preplasi le posameznike. Tedaj je morala vlada volilne rezultate ponarediti, in isto bosta morala napraviti Stojadinovič in Korošec če si bosta hotela skrupucati večino.

Ljudstvo bo odkrito in odločno glasovalo proti vladi, ker obsoja tako njeno notranjo kot njeno zunanjo politiko, in ker obsoja tudi njeno nasilno izvajanje volitev.

Dvajsetletnica Cankarjeve smrti.

Letos je dvajset let, kar je umrl sin slovenske delovne matere in največji slovenski pisatelj — duševni velikan **Ivan Cankar**.

Ivan Cankar, ki je vselej in povsod bičal laž, hinavstvo in hlapčevstvo, je v pravem pomenu besede sin svojega ljudstva in naroda ter borec za njuno lepšo bodočnost. Drugačen tudi biti ni mogel saj je vse svoje življenje delil usodo človeka — proletarca in naroda — proletarca. Kot otrok je doživljal grenke izkušnje vaše proletarske otročadi. Kot študent je stradal. Kot poklicni pisatelj se je mučil v težkem materijalnem pomanjkanju. Ko je daroval Slovenski književnosti najlepše bisere, so mu metali polena pod noge, zlagani « rodoljub » gospodje v cilindrih in s težkimi zlatimi verigami na oblikih trebuhih, gospodje, ki so klečepazili pred Habsburgom in nemškimi tlačitelji, doma pa se hvalili z « rodoljubjem » ter pod « rodoljubno » krinko oblastno vihteli palico nad lastnim narodom. Kot bojevnik za mir in slovensko svobodo, je sedel v zaporu na ljubljanskem gradu, dočim so « rodoljubni » trebusniki polnili svoje globoke žepe z dobičkanosnimi vojnimi nabavili.

Duševna dedščina Ivana Cankarja je za Slovence neprecenljiv in neusahljiv zaklad. Zaklad, iz katerega moramo zlasti danes črpati.

Kaj nas je učil Ivan Cankar?

Ze leta 1917 je povedal, da je treba skupnost jugoslovanskih narodov tako urediti, da bo v njej vsak narod popolnoma enakopraven. Kako daleč in kako zrelo je gledal naš Cankar! Kako trdna bi bila danes naša država Jugoslavija, če bi bili takoj uresničeni Cankarjevi zamisli! Stokrat lažje bi se branili pred Hitlerjevim prodiranjem, če bi bili znotraj popolnom složni in ne bi imeli opróviti z narodnim vprašanjem. Vendar — danes še ni prepozno čeprav je pozno. Cesar ni bilo doslej, je treba napraviti sedaj. **Uresničiti moramo Cankarjevo misel.** Uresničiti Cankarjevo misel iz leta 1917 se pa pravi danes delovati za **politiko narodnega sporazuma!**

Ivan Cankar je žigosal hlapčevske lastnosti, kjerkoli so se pojavile nad sloven-

skim narodom. Bil je vzgojitelj svojega naroda. Cankarjevo vzgojo je treba danes med Slovenci nadaljevati s podvojenno močjo! **Hlapcem** bodo zmerom ukazovali **tuji gospodarji!** Samostojni so lahko samo **zavedni** ljudje, ki so se otreli guilega in sramotnega hlapčevstva. Slovenci ne smemo biti hlapci, Slovenci moramo biti zavedni sinovi svojega naroda. — Le tako bomo enakopravni doma, le tako se bomo obranili pred rjavo sužnostjo kljukastega križa.

Ivan Cankar se je vse življenje vojskoval proti zlaganim « rodoljubom ». Taki zlagani « rodoljubi » tudi danes obstojajo. Kaj pa je Koroec drugega kot zlagan rodoljub, ki laže, da zastopa slovenski narod, v resnici pa skupno s Stojadinovičem prodaja slovenske koristi Hitlerju in Mussoliniju?!

Ivan Cankar je poudaril, da je ljudstvo nosilec resnične kulture, nosilec resnične napredka. Cankar je umrl, toda Cankarjeva misel živi. Tehtnejša je celo, kot je bila kdaj poprej. Fašisti so napovedali križarsko vojno kulturi in napredku. Požgali so in požigajo knjige. Zapirali so in zapirajo znanstvenike. Kulturo in napredek bo moglo rešiti samo ljudsko gibanje proti fašističnemu barbarstvu 20. stoletja.

Ivan Cankar je imenoval Slovenski narod — proletarski narod. Tesno je družil **socijalno borbo** z bojem za **narodne pravice**. Sam je sodeloval v socialdemokratičnem gibanju. Kako pa je danes? Kdo grozi slovenskemu narodu? Grozita mu nemški in italjanski fašizem, ki sta agenta nemških in italjanskih finančnih mogotcev. Če se hoče slovenski narod ohraniti, se mora nasloniti na svetovno demokratično gibanje, čigar steber je delavski li so in zapirajo znanstvenike. Kulturo in razred. Enotnost vseh ponižanih in razžaljenih, enotnost delavstva vsega ljudstva in vseh velikih ter malih demokratičnih narodov — tak je resnični Cankarjev duh v današnjih razmerah.

Slava največjemu, slovenskemu pisatelju, človeku in bojevniku proletarcu, resničnem slovenskem patriotu — Ivanu Cankarju.

Gosp. Korošec tega ne razume.

Pred kratkim je gosp. Korošec govoril na seji JRZ v Ljubljani in rekel med drugim:

« Ne razumem, da je dr. Maček vzel pod svojo streho (na svojo listo za volitve op. ured) tudi komuniste. To je nezasišano in strašno, kajti tako se daje potuha največjemu sovražniku družabnega reda in miru. Igra s tem strupom je nevarna. Zato je treba pred celim svetom žigosati to žalostno in nevarno stvar. Vsa Evropa, zlasti pa naše sosedne države se bore proti temu strupu, dr. Maček pa ga sprejema pod svojo streho ».

Gosp. dr. Korošec, minister policije po milosti velikosrbskih hegemonistov in oderuhov ne razume, da sprejema predsednik Hrvaške kmečke stranke na svojo listo zastopnike delavskega razreda, ki noče mirno trpeti in prenašati niti hegemonije niti odiranja, ter zahteva narodno enakopravnost, ljudsko svobodo in socijalno pravico.

Dr. Korošec proglašja delavske zastopnike za komuniste in komunizem za strup. Po eni strani ima prav, ker komunizem je res strup, za zatiralec in oderuke, za vse ki se redijo od tujih muk in siromaštva.

Danes dr. Korošec ne razume, da sprejema dr. Maček komuniste na svojo listo, dobro pa je razumel, da je to pravično

in pošteno, tedaj ko sta on in njegova stranka sodelovala s komunisti. Ali ima tako kratek spomin, da ne ve da je leta 1920 Slovenska ljudska stranka imela pri občinskih volitvah v Ljubljani skupno listo s komunisti? Ali ni celo škof Jeglič na volilni dan prišel zgodaj zjutraj na volišče in glasoval za skupno listo komunistov, socialistov in SLS?

Tedaj je osrednje glasilo SLS in danes glasilo JRZ « Slovenec » živahno agitiral za to listo. Ali ni sam dr. Korošec v narodni skupščini glasoval proti zakonu o « zaščiti države » — zakona proti komunistom? Seveda je glasoval — toda to je bilo tedaj, ko gosp. Korošec še ni bil minister policije temveč voditelj opozicijske stranke. Tedaj je vse to razumel, danes pa seveda ne razume več.

Tedaj so beograjski oblastniki preganjali tudi gosp. Korošca, medtem ko je sedaj on v njihovi službi in sam preganja vse resnične ljudske zastopnike.

Nekdaj je gosp. Korošec bil interniran na nekem dalmatinskem otoku danes pa njegovi žandarji tolčejo, mučijo in ubijajo nedolžne kmete policija pa delavske zastopnike.

Preganjati delavske zastopnike to gosp. Korošec danes razume, in zato ni čuda, da ne razume več, kar je pred leti dobro vedel in razumel.

Citajte - in presodite sami!

Dr. Stojadinovič je v svojem prvem volilnem govoru izjavil med drugim tudi to, da je njegova vlada v teku treh let pomiloštila 18.000 političnih krivcev.

Vsa leta je vladni tisk ljuto napadal vse opozicijske časopise ki izhajajo izven Jugoslavije in dokazoval, da je število ljudi, ki so zaradi političnih prestopkov v Jugoslaviji bili kaznovani znaša le nekaj čez 5000. Vladni tisk je šel tako daleč, da je opozicijskemu časopisu izven Jugoslavije, ki je odkrivalo stvarno stanje v Jugoslaviji celo grozil čes da laže in blati sedanjo vlado v Jugoslaviji.

Zdaj pa vam pride sam gospod ministrski predsednik in kot predstavnik escajnje vlade izjavi, da število pomiloščenih političnih krivcev v Jugoslaviji, v zadnjih

treh letih znaša 18.000! A medtem vsakdo ve, da v Jugoslaviji še niti splošne politične amnestije ni bilo, da se pa po vsej državi še nadalje vršijo aretacije ljudi, katere sedanja vlada smatra, da so njeni nasprotniki, da sodišča za zaščito države še vedno obstojajo in delujejo.

Če je bilo torej že pomiloščenih 18.000 ljudi koliko jih je potem šele po zaporih! Saj ne mine dan, da ne bi Koroševa policija izvršila nove številne aretacije po vsej državi!

Nam je ta Stojadinovičeva izjava prav prišla. Bodo vsaj naši bralci vedeli, da smo jih tudi glede političnih jetnikov v Jugoslaviji pravilno obveščali in kakor po vseh drugih vprašanjih tako tudi po tem — pisali resnico!

Ali si poravnal narocnino?

FANTJE OD FARE

HONETTEVILLE (Eure)

Dragi sodrug!

Temu pismu prilagamo dva imenika tistih naših sodrugov, ki so darovali « Glasu » za njegovo vzdrževanje z nestrpnostjo željo, da bi kmalu izhajal trikrat na mesec. Kajti ravno v teh usodepolnih dneh ko grozi velika nevarnost od strani reakcionarnih elementov vsemu naprednemu človeštvu in delavskemu razredu še posebno je nujno potrebno, da se z našim « Glasom » bolj pogosto sestanemo ter da smo preko njega točno obveščeni o vsem kar se v današnjih dneh dogaja. Se nikoli nismo tako težko čakali na « Glas » kot te dni ko razne vesti že po preteku dveh dni zastarijo.

Za časa zadnjih dogodkov, mi smo bili skoraj odcepljeni od ostalega sveta čeprav v tukajšnje mesto redno prihajajo časopisi, poleg tega so pa še radio — vesti in podobno. Toda za nas je vse to nerazumljivo kakor da bi prišlo iz drugega planeta, ne samo zato ker ne razumemo jezika temveč tudi radi napačnega tolmačenja dogodkov. Nas « Glas » pa med nas tako redko prihaja samo dvakrat na mesec...

Vsled tega mi častitamo sodrugom v Lensu ki so dali inicijativo za pogostejše izhajanje « Glasa » preko katerega bomo točno in pravočasno obveščeni.

Mnogi mislijo, da je nevarnost vojne, ki je pred kratkim ležala nad Evropo, da uniči svobodo in neodvisnost našega bratskega čehoslovaškega naroda — odklonjena. Ali mi vidimo, da ta nevarnost postaja iz dneva v dan večja in da se nam vse bolj bliža. Da nevarnost vojne se je samo še povečala. Nemški fašizem je slavohlepno zatulil po lahko zmagi katero so mu omogočili razni Stojadinoviči in uradni predstavniki zapadno-evropskih sil. Fašizem se pripravlja, da zaslužni vse male narode v Podonavju in na Balkanu. Ali tam se nahaja tudi naša žalostna Jugoslavija v kateri so naši očetje in matere, bratje in sestre, žene in otroci...

Ali moremo ostati prekrizanih rok? Ali se nas ne tiče stvar Čehoslovaške. Čemu bi mi morali živeti nemi v gozdu?

Ne moremo. Ne moremo in ne smemo ostati prekrizanih rok, ker nam nihče ne bo prinesel svobode na krožniku. Pa še kako se nas tiče stvar Čehoslovaške saj je to dežela v kateri žive naši bratje pod demokratičnim režimo, vsled tega nemški fašizem tudi tako želi, da osvoji njihova prirodna bogastva a še posebno, da razbije demokracijo in mir.

Ne moremo in ne smemo ostati gluho-nemi v gozdu, ker je mogoče najti izhod iz tega položaja. Povežimo se medsebojno in združimo se. Združimo se okoli našega « Glasa ». On nas točno obvešča o vseh dogodkih in obenem nas uči, kaj nam je treba storiti, da najdemo izhod iz kaosa v katerega so nas silo potlačili.

Na naš čitalcih « Glasa » leži sveta dolžnost, da ga s skupnimi močmi podpremo, razširjamo, da mu pomagamo baterijalno in moralno in mu s tem omogočimo redno izhajanje in prehod iz polmesecnika v tednik.

Vsled tega mi tuid to pot pošiljamo naš apel vsem našim bratom iz dežel Jugoslavije: « Bratje in sodrug! Podprimo naš « Glas ». Poglejmo naše sodruge v Lensu, ravnajmo se po njih in glejmo, da ne bomo zaostali za njimi! »

Sprejmite sodrug naše pozdrave in nadaljujte s započetim delom. Mi vam bomo sledili ker vemo da je to edina in prava pot.

F. Kovač in sodrug iz gozdni delavci iz Eure.

SALLAUMINES (P. de C.)

Doživljaji na izletu. Letos se mi je izpolnila želja da sem se peljala na izlet v domovino, nekoliko boljše razmere so mi potovanje omogočile. Doma so me mnogo izpraševali kako je v Franciji. Jaz sem jim odgovarjala kakor sem vedela in znanla. Prišla sem v dotiko z ljudmi različnih poklicev, in vpraševanja ni bilo ne konca ne kraja. Mnogi so vpraševali če je v Franciji res taka svoboda, da časopisi pišejo kar hočejo so vsa zborovanja dovoljena itd. Potrdila sem, da je to res. Marsikdo je vzdihnil: « Pri nas pa ne smeš ziniti ». Če kaj rečeš si takoj v nevarnosti, da te kdo ovadi. « O da bi že tudi pri nas enkrat bilo tako! » Videla sem da narod težko živi, da mu je najtežje prav radi tega, ker ni svobode, ker ne more dihati.

Brezposelnih je zelo mnogo in ti so največji reveži. Dela ne dobiš drugače če imaš veliko protekcijo. Marsikje je župnik absolutni gospodar in če je on proti Tebi ne dobiš dela če se na glavo postaviš.

vani v duhovnika, ki jih tolaži, da bo na onem svetu bolje. Mladina pa tuhta svoje in ne kaže ravno velikega zanimanja za življenje na onem svetu, temveč bi raje

fašizem prezgodaj triumfira. Njegova zmaga je zmaga, ki v svoji notranjosti vsebuje poraz fašizma. Pogoltnil je Avstrijo, toda sedmi milijoni avstrijskega ljudstva sovražijo fašizem iz vse svoje notranjosti. To, da so fašisti odtrgali sudetske kraje od Čehoslovaške in jih priključili Nemčiji, je napolnilo sve čehoslovaško ljudstvo z najhujšo mržnjo do fašizma. Razdelitev Čehoslovaške je privedla vse male narode v tabor nasprotnikov fašizma. Fašisti prelivajo kri španskega ljudstva. Dvajseti milijoni španskega ljudstva proklinjajo imena nemških interventov. Njihova brutalnost je ves svet obrnila proti njim. Njihova agresivnost je v vsemu naprednemu človeštvu dvignila vihar

kakor se vidi tu na tem svetu malo boljše živela. Ob vsej počasnosti spoznanje vendarle prihaja. Tega se pa sedanji gospodje v domovini hudo bojijo. Zato je vse polno mladinskih organizacij, v katerih gospodje ki so zato določeni vzgajajo mlade ljudi in skrbijo da se mladina ne bi nalezla kakšnega prekucuskega duha. Nedaleč od mojega kraja je bil misijon. Gospodje so grmeli raz prižnie proti svobodomiselnemu in brezverskemu časopisu, da so se ljudje v cerkvi kar tresli ob spominu kakšne muke čakajo na onem svetu tistega, ki ne bere samo « Bogoljub », « Domoljub » in « Slovenca ».

Imeli smo tudi kmečki tabor. Govoril je g. ban dr. Marko Natlačen tako lepo kakor bi rožice sadil. Rekel je, da so naši voditelji za mir, in da je treba z njimi držati in delovati, da se prepreči vojna. Kmetje so bili vsi navdušeni, ker vojna je pač nekaj strašnega.

Končno sem se na vlaku spoznala z neko sopotnico, ki me je vprašala kam potujem. Rekla sem; v Francijo. To jo je zelo zanimalo. Hotela je kaj vedeti o ljudski fronti. Povedala sem ji kaj je ljudska fronta delavstvu prinesla. Rekla je, da je to dobro, samo pri ljudski fronti ne bi smelo biti komunistov zraven. Potem mi je začela praviti, da je doma blizu nemške meje da pride večkrat v dotik z prebivalci onstran meje, v Nemčiji. Tam da je še mnogo boljše ko v Franciji, dela dosti, kruha dosti, posebno da so kmetje zadovoljni ker lahko drago prodajajo svoje kmečke pridelke. Prišlo mi je na misel kaj so mi pravili doma kako hodijo povsod po deželi razni ljudje in agitirajo za Hitlerja. Rekla sem ji, da se mi čudno zdi, da je v Nemčiji tako dobro. Jaz sem doma blizu italjanske meje, v Italiji imajo pa prav tako vlado kot v Nemčiji, toda v Italiji ljudje strašno slabo živijo. Tako med mano in mojo sopotnico ni bilo pravega sporazuma.

Sodrug urednik! Zelela sem da bi bili moji doživljaji na izletu objavljeni v našem dragem « Glasu ». Na izletu pa nisem bila sama so bili še drugi z menoj. Naj bi se še kateri oglašil in kaj povedal. P. F.

Zavedni izseljenci tudi letos ne smemo pozabiti, da je te dni preteklo 18 let, odkar je bila sklenjena Rappalska pogodba, ki je 700.000 primorskih Slovencev in Hrvatov odtrgala od njihovih dežel, in jih izročila italijanskemu imperijalizmu na milost in nemilost. S to pogodbo je Jugoslavija v vseh ozirih mnogo izgubila. Tudi ta pogodba je dokaz, da imperijalisti nikoli niso upoštevali zahtev malih narodov po svobodi in neodvisnosti. S 500.000 podpisi so Slovenci in Hrvati v Julijski Krajini manifestirali svojo zahtevo, v kateri so poudarili da hočejo živeti skupno v eni državi Jugoslaviji. Kako so imperijalisti upoštevali to zahtevo, se vidi iz Rappalske pogodbe. Ob koncu svetovne vojne smo slišali zveneče besede o svobodi in samoodločbi narodov, ki niso bile drugega kot navadna ogabna goljufija narodnih množic. V resnici so se imperijalisti kakor sestradani volkovi, s pomočjo svoje lažnjive diplomacije in podlih intrig borili med seboj, kdo bo eden drugemu iztrgal iz rok čim največ plena. Zrtve teh intrig so postali Slovenci in Hrvati v Julijski Krajini. Kakor bratje Čehoslovaki, so tudi oni zaman pričakovali pravice. Kakor Čehoslovake je tudi nje nekega dne kot strela z jasnega neba zadela vest, da so odtrgani od svojega naroda in priključeni tuji, soralni duh in svečane izjave predstavniki

ogorčenja. Z njihovimi naeksnjami minirajo samim sebi zemljo pod nogami. A ura povračila se bliža. Združeni delavski razred je skupno z resnično demokratičnimi močmi vseh ljudstev, sposoben zvezati roke fašističnim nasilnežem in zaigalcem vojne. On je sposoben, da skupaj s svojim lastnim ljudstvom zdrobi fašizem.

Ni je, in je ne bo moči na svetu, ki bi bila v stanu obrniti nazaj kolo zgodovinskega razvoja. Bodočnost ne pripada propadajočemu in strohnelemu kapitalizmu, ter njegovemu smradljivemu in strupnemu gnojišču — fašizmu —, temveč vstajajočemu socializmu, v katerega so danes obrnjeni pogledi vseh delovnih ljudi, celokupnega človeštva. Georg DIMITROV.

vanstvu od nekdanj sovražni sili. Toda zgodovina Slovencev in Hrvatov pod Italijo nam dovolj jasno govori, da so oni uporno pogledali krivici v obraz in niso klonili.....

Politika Italije napram našim narodnim manjšinam v prvih dveh letih še ni bila tako zločinska. Preveval jo je libe-

BRUAY EN ARTOIS

Sporočamo vam žalostno vest, da se je dne 28. X. pri delu v jami smrtno ponesrečil naš rojak Brodnik Jožef, star 38 let in oče šestih nedoraslih otrok. Pokojni je bil član naše Jug. sindikalne sekcije C.G. T. in član podpornega društva sv. Barbare.

Pogreb se je vršil 31. X. ob veliki udeležbi naših rojakov, kakor tudi Francozov in Poljakov, ki z nami vred globoko sočustvujejo z zapuščenim vdovo, in osirotelimi nedoraslimi otroci.

Ob tej priliki smatramo za potrebno, da opozorimo odbor društva sv. Barbare na veliko nepravilnost, ki jo je zagrešil s tem, da je izdal vabila za udeležbo pri pogrebu pokojnega rojaka samo za člane društva sv. Barbare. Koliko ljudi bi pa bilo pri pogrebu, da so ostali neavbljeni rojaki ta vabila upoštevali? Toda oni so šli preko skoraj neverjetne ozkosrčnosti članov odbora društva sv. Barbare in se udeležili pogreba kdor se je le mogel. Kot delavci so dobro vedeli, da je pokojni rojak postal žrtev dela in obenem žrtev kapitalističnega produkcijskega sistema, zaradi katerega je že nešteto rudarjev moralo v prezgodnji grob, zaradi katerega ostajajo zapuščene delavske žene, in zaradi katerega rudarski otroci že v zgodnji mladosti ostajajo sirote, brez skrbnih očetov.

Kako bo nam kdaj vsem skupaj bolje, če se še ob takih tragedijah delavske družine ne moremo otresti notranje zagriženosti, in z nesimpatijo gledamo na tiste, ki niso našega prepričanja? V jami, pri delu ni razlike med nami. Kot delavci smo vsi enako izkoriščani od onega in istega kapitala, vsi tvegamo naše življenje zato, da bi mi sami, naše družine ne trpele pomanjkanje. Komaj pa pridemo iz jame in spet zagledamo beli dan, je že tu razlika, ki jo ustvarjamo mi sami. Brat brata ne smatra sebi enakovrednim samo zato, ker ni z njim enega in istega mišljenja.

kov Italije v Društvu narodov, deklaracije italjanskega ministrskega predstavnika v rimskem parlamentu, (27. IX. 1919) ter govor italjanskega kralja I. XII. 1919, vse to je dajalo upanje, da Italija z našim narodom v Julijski Krajini in Istri ne bo tako slabo postopala.

Medtem pa je v Italiji prišla na oblast fašizem, ki je takoj začel s sistematičnim zatiranjem narodnih manjšin v Italiji. Fašistični načrt za poitaljančenje naših narodnih manjšin v Italiji, je obsegal 4 točke. 1.) Zatrete kulturno življenje Slovencev in Hrvatov pod Italijo. 2.) Izvajati politiko hitre in nasilne asimilacije. 3.) S politiko gospodarskega propadanja prisiliti kmete slovenske in hrvaške narodnosti, da se izselijo ali v stare italijanske pokrajine, ali pa v inozemstvo. 5.) S teroristično politiko izbrisati čimprej vsako sled, o hrvaški in slovenski narodnosti v Italiji.

Kakšni so rezultati tega nasilnega potujčevanja? Pred okupacijo Julijske Krajine in Istre po Italijanih, so imeli Slovenci in Hrvati v teh krajih skupaj 540 osnovnih šol s 827 učitelji. Danes ni niti ene slovenske ali hrvaške šole več. Zelo dobro je bilo razširjeno med Slovenci in Hrvati tudi časopisje v našem jeziku. Dnevnik « Edinost » je napr. imel 12.000 stalnih naročnikov. « Istarska Riječ » je prihajala v vsako kmečko hišo. « Novice », « Ljudski Prijatelj », « Delo », « Goriska Straža », « Naša Sloga », « Mali list », « Mladi Istranin », « Novi Rod », « Naša Nada », « Zenski list », vsi ti listi so izhajali v krajih pod Italijo in dobro napredovali. Danes ne izhaja niti eden od teh listov več. L. 1922 je bilo v Julijski Krajini in Istri čez 500 prosvetnih in športnih društev združenih v « Prosvetni zvezi » in « Zvezi prosvetnih društev ». Danes vsega tega ni več. Dokaz, koliko so vredne obljube predstavnikov Italije.

Komu niso znane vse neštevilne žrtve, katere so dali Slovenci in Hrvati pod Italijo v boju za svojo svobodo. Toda nobene muke in nobeno trpljenje ne bo nas primorskih Slovencev in istrskih Hrvatov pripravilo do tega, da bi odstopili od naše elementarne zahteve, katero ponavljamo danes glasnejše kot kdaj koli prej: Zahtevamo samoodločbo narodov, zahtevamo, da se Slovenci in Hrvati pod Italijo priključimo Jugoslaviji. Ko je Mussolini izjavil, da imajo vse narodne manjšine pravico, da se priključijo narodu kateremu pripadajo, zahtevamo isto pravico tudi za nas! Burlovič.

Ali ste že kdaj premišljali, koliko lepše bi bilo naše življenje, če bi se mi kakor dobri bratje sporazumeli med seboj, potrpeli eden z drugim, navajali eden drugega na slogo in solidarnost. Kdaj bi bili mi izseljenci že priborili pravice, ki nam pripadajo, če bi bili zanje složno nastopili, če se ne bi pustili razdvajati od tistih, ki ne poznajo našega trpljenja, ki nas radi svojih sebičnih interesov hujskajo enega proti drugemu, čeprav dobro vedo kako je delavstvu sloja potrebna, in da delavstvo le složno nekaj doseže.

Zaradi nas samih, zaradi naših družin, in zaradi bodočnosti, ki pripada nam delavcem-vrziemo od sebe vse preklestvo nesloge, ki nas tlači že toliko časa. Postanimo pravi ljudje. Zivela sloga! S.

SERAING (Belgija)

Izseljenci iz Serainga pozdravljamo uredništvo « Glasa Izseljencev », in vse naše izseljence v Franciji, želimo jim mnogo uspehov v njihovi akciji za naše izseljenske pravice. Radi bi, da izseljenci v Franciji ne bi slabo mislili o nas izseljencih v Belgiji, ako se tudi med nami tu in tam pripeti kaj kar bi lahko izostalo.

Predvsem hočemo na tem mestu izraziti naše velike simpatije našemu « Glasu ». On je za nas neprecenljive vrednosti in vsi, ki ga redno in pazljivo čitamo, čutimo veliko hvaležnost napram njemu. Mi vemo, da se mora naš « Glas » ves čas kar izhaja, boriti shudimi finančnimi težkočami samo zato, ker je ostal zvest nam izseljencem-delavcem. « Glas » ni mogel pridobiti noben protiljudski režim, da bi pisal njemu v prid — on je ostal to kar je bil iskren tolmač želj in zahtev izseljencev in obenem njihov dober vodnik in svetovalec za sedanost in bodočnost.

Zato se mi strinjamo s pravilno kritiko, katero je dalo uredništvo « Glasa » o enem sodrugov v Seraingu. Ta sodrug ne bi smel dopustiti da čehoslovaški dogodki uplivajo na njega tako kakor je pisal uredništvu « Glasa ».

(Nadalj. s 3 strani)

V ostalem je ta sodrug dober antifašist čeprav je napravil zgoraj omenjeno napako.

Čehoslovaški dogodki niso uplivali na nas v tem smislu, da bi izstopali iz naših delavskih organizacij, temveč smo se jih še bolj čvrsto oklenili. Mi nismo in ne bomo pozabili naših delavskih organizacij, ker vemo, da bomo le potom njih priborili našo svobodo.

Veliki dogodki, ki so se v zadnjem času odigrali v svetu, barbarstvo fašizma, intrige in provokacije trockistov in drugih sovražnikov delavstva, ne bodo prestrašili naših zavednih izseljencev. Kapitularcija demokratičnih držav pred fašizmom, ne pomeni kapitularcijo proletarijata pred buržoazijo. Ne samo proletarijat, temveč vsi pošteni in dobromisleči ljudje na svetu, obsojajo tiste, ki so klečeplazili pred fašizmom v Monakovem in žrtvovali svoje zveste prijatelje, da so ustregli smrtnemu sovražniku svojega lastnega naroda.

Ali smo mogli mi zavedni delavci pričakovati kaj boljšega od predstavnikov reakcije? Ne! Kdor je pričakoval od reakcije pravičnega nastopa se je kruto varal. Njemu so čehoslovaški dogodki dober nauk, da delavstvo kakor tudi mali narod od reakcije ne smejo pričakovati drugega kakor izdajstvo. Njej gre samo za njene polne blagajne; svoboda malih narodov ji je deveta briga. Celi svet ve, kako angleški lordi izkoriščajo ljudstvo v angleških kolonijah. Kako bo zdaj te izkoriščevalce bolelo srce ob tem kar se dogaja na Čehoslovaškem, če so pa sami najhujši zatiralec? In francoski bankirji? Qui prav tako se svojemu lastnemu narodu hočejo vzeti vse pravice, pa jih bo bolelo če fašizem zaslužni drugi narod?

Ne! Od kapitalistov, bankirjev in veleposrednikov se proletarijat nesme nadejati nikoli kaj dobrega. Nam siromakom iz mest in vasi, ne preostane nič drugega, kakor da se še bolj čvrsto oklenemo naših delavskih organizacij, še bolj aktivno delujemo v njih, in obenem da pridno čitamo dobre delavske knjige in se učimo iz njih. Sele ko bomo našega sovražnika do vseh podrobnosti poznali, se bomo znali tudi boriti proti njemu. Toda takrat bomo pa mi premagali reakcijo enkrat za vselej.

LENS (Pas de Calais) LE TAKO NAPREJ!

Redni članski sestaneek ženskega društva « Proti vojni in fašizmu » se je vršil v sredo dne 19. oktobra pri Francu Pate. Udeležilo se ga je lepo stevilo članic. Najprvo nam je tajnica prečitala zapisnik zadnjih dveh sej. V tem zapisniku je med ostalim stalo tudi to, da se naše žensko društvo priključuje Izseljenski zbornici v Ljubljani, kar je zelo potrebno z obzirom na dejstvo, da je izključno izseljenskih društev do danes v Izseljenski zbornici še zelo malo. Dosedaj zastopajo nas izseljence v izseljenski zbornici razna društva v domovini, toda potrebno je, da v njej mi sami nastopimo, ker je izseljenska zbornica naša ustanova. Čimveč izseljenskih društev bo v članjenih v Izseljenski zbornici, tem z večjim uspehom bomo v njej sodelovali in odločali izseljenci sami, ki naše razmere i potrebe najbolje poznamo.

Predlog za pristop v Izseljensko zbornico je bil od strani članice enoglasno sprejet, in bo društvo pristopilo v Izseljensko zbornico takoj z novim letom. Zatem je blagajnica podala poročilo o stanju društvene blagajne. Tudi to poročilo so navzoče članice z odobravanjem vzele na znanje, saj je iz njega razvidno, da se v naši blagajni kljub mnogim stroškom še vedno nahaja prav čedna vsota 834 fr.

Pod tretjo točko smo govorile o kongresu v Lievinu in sklenile, da se tega kongresa udeležimo kolektivno s Sallauminom in sicer vsako društvo pošlje na kongres tri članice. Enako je bilo govora o velikem mirovnem kongresu, ki se vrši v Parizu 11., 12., 13. nov. Ker so stroški za potovanje na mirovni kongres v Pariz precej veliki, je naše društvo z veseljem vzelo na znanje izjavo sodruge v Sallaumin, da obe društvu skupaj pošljeta na kongres eno zastopnico, ki naj zastopa obe društvu. V točki razno, smo videč, da je naša društvena blagajna v zadovoljivem stanju sklenile, da ponovno pošljemo v Pariz 100 fr. za naše bore in invalide iz Spanije. Zavednost naših sodrugec treba res pozdraviti, ker se tako dobro zavedajo, da se naši borci v Spaniji niso borili za kake osebne koristi temveč za plemenito vsemu delovnemu ljudstvu koristno stvar.

Me članice ženskega društva « Proti vojni in fašizmu » s ponosom gledamo na naše dosedanje delo. Naše društvo vrši sama res človekoljubna dela, zato še enkrat pozivamo vse žene izseljenke iz Jugoslavije naj se v večjem stevilu pristopajo v naš tabor, tabor žen za mir in proti vojni. Z veseljem ugotavljamo, da so naše žene na Fosse 2. toliko zavedne, da lahko na prste preštejemo vse, ki še niso članice našega društva, ki pa gotovo prej ali slej bodo. Edino s skupnim nastopom si bomo lahko priborile enakovrednost in še vse ostale pravice ki pripadajo nam ženam, in obenem tudi v marsičem pripomogle borbi naših mož, ki se kakor ma borijo proti nemu in istemu sovražniku delavskih množic — fašizmu. Naj živi žensko društvo « Proti vojni in fašizmu », ker le v njem je pravo mesto za delovne žene.

Predsednik društva: Koprivšek Mici.

ZAKAJ SE NAS TAKO ODIRA?

Na tem mestu javno vprašujemo naše merodajne izseljenske oblasti, zakaj moramo ravno mi izseljenci iz Jugoslavije tako drago plačevati obnavljanje naših potnih listov. Lansko leto smo plačevali za Obnavljanje naših potnih listov fr. 35. — na naj je bil star 10 let ali pa eno leto. Letos pa zahtevajo naši konzulati, da se mora plačati za vsa leta nazaj in še ni dolgo kar je eden naših rojakov moral plačati za obnovljeni potni list celih dvesto frankov. Ali veste gospodje kaj pomeni za enega rudarja vsota 200 fr.? Zakaj pa konzulati drugih narodnosti napr. Čehoslovaški in Poljski nimajo tako visokih taks za obnavljanje potnih listov?

Pričakujemo, da bodo naša konzularna zastopstva upoštevala našo upravičeno pritožbo. Gospodje upoštevajte kako težko mi rudarji služimo svoj kruh za nas in naše družine! Mi nismo proti temu da se državi povrne stroške, ki jih ima z obnavljanjem potnih listov, toda ti stroški ne smejo znašati 200 frankov! Naj se torej ta zadeva primerno uredi čimprej!

Skupina rudarjev
v Pas de Calais in Nordu.

PREGLED

delovanja Patronatov na Francoskem		
odl. 6. — mo 30. 9. 1938.		
a.) Denarne zbirke:		
Patronati v Pas de Calais		
Patronat Lens:		
Fosse 2: juni	fr.	119.50
Fosse 2: juli		104.50
		224.—
Fosse 8 juni		41.—
Fosse 8 juli		30.—
Fosse 8 avgust		35.—
Fosse 8 september		29.—
Fosse 8 iskupiček na kegljišče		153.—
		288.—
Fosse D avgust	fr.	114.—
Fosse D september		116.70
...Sedlar Dominik september		40.—
		Fr. 782.70
Patronat Sallaumin:		
Juni	fr.	134.75
Juli		125.50
Avgust		114.50
		374.75
Patronat Garvin:		
Juni	fr.	32.—
Juli, avgust, septemb.		110.80
		142.80
Patronat Liévin:		
Juni	fr.	73.—
Juli, avgust, septemb.		84.—
		157.—
Skupaj Patronat Pas de Calais		
od 1. 6. 30. 9. 1938	fr.	1457.25
Patronat Charbonnières les Mines (po Renko)		
		45.—
Patronat v St. Etienne-u (Loire)		
po J. Uratniku		72.—
Paris, nabrano		207.31
		Fr. 1781.56

Opomba: Po 25.— frankov sta darovala rudaarja Rupnik Anton in Goričan J., oba v Lensu.

Med dohodki glavne blagajne v tretjem četrtletju se nahaja samo zbirka v Parizu, vse ostali zbirke pridejo med dohodke oktobra meseca. Temu je krivo, da se je poslani denar po pomoti zadržal pri naslovu, kamor je bil od patronatov poslan.

Zaupniki patronatov, pospešite nabiralne akcije in obračunajte nabiralne pole. Te dni se razpošiljajo nove nabiralne pole vsem patronatskim zaupnikom, da jih izkoristijo za akcijo zimske pomoči.

Odbor Izseljenske Pomoči v Parizu.

Ali že Veste?

Iz strokovnega gibanja v Jugoslaviji

— Seja izvršnega odbora URSS-a je napravila več sklepov za nadalnje delo. Najpomembnejša je zahteva za popolno svobodo delovanja neodvisnih strokovnih organizacij.

— V Zagrebu se je vršila v septembru pokrajinska konferenca URSS-a. Uspehi delovanja so zadovoljivi. Od časa prejšnje konference se je na področju oblasti vodilo 148 stavk v katerih je sodelovalo 40.000 delavcev. Napravljene so razni sklepi za nadalnje delo in izvoljen nov upravni odbor.

— Zveza stavbinskih delavcev je z uspehom vodila več mezdnih gibanj. Boljše mezde so dosežene v Splitu in Banjaluki.

— Zveza tekstilnih delavcev je vodila več mezdnih gibanj med njimi tudi nekaj stavk. Podpisane so nove kolektivne pogodbe, za tekstilce in krojače v Beogradu, Požarevcu, Bihaću, Zagrebu, Sabzu, Senta, Travniku, Mostarju, Brčkem, in Valjevu.

— Stojadinovičeva vlada vedno bolj dela na tem, da onemogoči delovanje sindikatov in drugih delavskih ustanov. Pravkar je razpuščena Beograjska delavska zbornica. Namesto sedanjega odbora so imenovani v upravo pristaši fašistične organizacije Jugorasa.

— Članstvo angleški strokovnih organizacij je od zadnjega kongresa narastlo za 400.000 članov in šteje danes pet milijonov organiziranih delavcev.

— Angleške strokovne zveze so zbrale v pomoč republikanski Spaniji 58.000 funtov (okrog 12 milijonov franc. frankov) in so poleg tega poslale s pomočjo svojih zadrug za 22.000 funtov škatlju konzerviranega mleka.

— « Popolo d'Italia » italijanski fašis-

tični list napada v večjem članku združeno opozicijo v Jugoslaviji, čes da nima nikakih gesel proti vladi in da jo grize vest, ker so hoteli državo zavesti za Moskvo in Parizom; hvali pa zunanjo politiko Stojadinoviča, ker je postal sluga Hitlerja in Mussolinija.

— Po uboju nemškega poslaniškega uradnika v Parizu in na to sledečih pogromih in pozigih židovskih templjev v Nemčiji je aretirano 25.000 židov. Izdan je dekret po katerem židje ne smejo biti več trgovci obrtniki, učitelji zdravniki, itd. Kod odškodnino za pobjo omenjenega uradnika morajo židje v Nemčiji plačati 1 milijardo mark kazni. Iz tega se da sklepati, da je nemška policija organizirala « atentat » vsled denarnih zadreg v katerih se nahajajo fašistični mogotci. Takih banditskih in podlih metod, da pridejo do denarja so sposobni samo fašistični barbari 20. stoletja.

— Dve novi italijanski diviziji in večje količine vojnega materiala čakajo v italijanski luki La Spezia na prevoz v Spanijo. Tako Mussolini evakuira « prostovoljce » iz Frankove Spanije.

— Organizacija francoskih deklet je po zadnji zbirki poslala 247.762 škatlic konzerviranega mleka in dvajset ton mleka v prašku za španske otroke.

— V združenih državah severne Amerike so se vršile volitve v katerih je zmagala Rooseveltova demokratična stranka kljub srditi kampanji ki so je proti njej vodili trusti. Zanimivo je, da se reakcija ni upala v volilnem boju napadati Rooseveltovih socialnih reform, temveč se je posluževala demagoških obljub, da bo če zmaga posledno izvajala socialne reforme. Delavski razred in vsi napredni meščani so glasovali za Rooseveltove kandidate.

Za tiskovni sklad "Glas" so darovali

Perčić Ivan, Raimes, fr. 50.—; Griželj J. in sodrug, Florent en Argonne, 10.—; Naši gozdni delavci v Houtteville; Malinar St. fr. 50.—; Ban J. 10.—; Matković P. fr. 10.—; Mihelčič An. fr. 10.—; Paškan J., fr. 10.; Jakovac P. fr. 10.; Spolj J. fr. 10.; Koliman VI. fr. 10.; Štarčevac J. fr. 10.; Buneta J. fr. 10.; Tonković J. fr. 10.; Simac J. fr. 10.; Vončina J. fr. 5.; Bare F. fr. 5.; Podobnik J. fr. 5.; Kovač Faba fr. 10.; Kenda A. fr. 20.; ostanek od enega računa vsi skupaj: 1.75; Skupaj: 207 fr. 75 cent.

Iz Houtteville ponovno poslali za tisk. sklad « Glas »: Spalj J. fr. 10.; Koliman VI. fr. 10.; Mihelčič A. fr. 10.; Stefančič J. fr. 10.; Tonković J. fr. 10.; Buneta J. fr. 10.; Kovač F. fr. 10.; pet sodrugov preko Bana J. fr. 26; Skupaj fr. 96.—.

Marc Vincent (Vosges) fr. 1.; Jardas Stan (Orne) fr. 2.; Tomac Filip in sodrug, gozdni delavci v depart. Orne skupaj fr. 90; Salmič Jožef (Gard) fr. 20; Burja Mato (Gard) fr. 1.; Pečnik Alojz (Gard) nabral fr. 24; N.N. La Jumelle (S. et O.) fr. 35; Mihelčič Zvonimir (Gironde) fr. 1.; Humar J., Bergoide, fr. 1.; Jerin F., Bergoide 0.50; Kastelič J., Bergoide, fr. 6; Renko J., Bergoide, fr. 6; Skrinjar Fr., Bergoide, fr. 2.; Dornik Fr., fr. 1.; Jesenšek J., Orač Anton, Klinar Fr., Lortl Fr., Marini Iv., vsi po 1 fr. Rebernak An. fr. 2; Skrinjar Rudi fr. 2; Znidar J. fr. 3; Cuijer Jean fr. 2; Ravnikar Vinko fr. 3; Renko Fr. fr. 6; Ratej Fr., fr. 8; Popović Mile (Meuse) fr. 2;

Gozdni delavci v depart Orne: Gašparac An. fr. 20; Bolf J. fr. 10; Pleše Pero fr. 10.50 cent.; Mance Nikola fr. 10.50; Bačić Božo fr. 10.50; Majnarič Ivan fr. 10.50; Dovčič Josip fr. 10.50; Tibijaš Adolf fr. 10; Samordžija Mato fr. 10; Kastelič Jože in sodrug, Bergoide fr. 40; Zagar Ferd. (Ardennes) fr. 2; Struc Jean, Tueugnieux fr. 15; Kezele Anton in sodrug (Landes) fr. 10; Sindikalna sekcija Bruay en Artois (P. de C.) 150 fr. Zdelar Fernand, Einsisheim fr. 1; Skupina naših rudarjev iz Loire: Vrtačnk Jože fr. 3; Zdelar Jurj fr. 6; Kovač Stefan fr. 3; Faršarič Fr. fr. 1.50; Kolar Marija (Loire) fr. 3; Kure Jean, Homecourt nab. pola štev. 103 fr. 37; Stupar Jovan (Ind. et Loire) fr. 7; Ožanič Anton (Isère) fr. 7; N.N. Paris fr. 6; Studenti Paris fr. 17.

« Podporna Jednota » bentr'ala, Lens, od poslavo desetletnice društvenega delovanja fr. 300; Jug. sind. sekcija Lens, fr. 50.

Skupaj 1347.25

... Prej objavljeno 13509.67

Skupaj fr. 14856.92

Uprava « Glas » se vsem zbiralcem in darovalcem, ki so pomagali « Glasu » v njegovem težkem boju za redno izhajanje, najprisrčneje zahvaljuje.

Iz navedene objave je razvidno, da zastavo pri podpiranju « Glasa » še vedno nosijo naši vrli sodrug v P. de C., in obenem naši gozdni delavci, ki za svojo poštrevnost res zaslužijo vse priznanje. V mnogih provincah se posamezni sodrug zelo trudijo napr. v Moselle in Meurthe-et-Moselle, da bi zbrali čimveč denarnih sredstev za tiskovni sklad « Glas ». Zal pa najdejo med ostalimi rojaki mnogo premalo razumevanja.

Zato tem potom ponovno apeliramo na vse, ki do danes za « Glas » še niso ničesar storili, da se uvrstijo v vrste borcev za redno izhajanje « Glasa », da mu prispejajo na pomoč z nabiranjem novih naročnikov in zbiranjem prispevkov za tiskovni sklad. Vse, ki so v delu za « Glas » že do sedaj bili aktivni pa prosimo, da to tudi v bodoče nadaljujejo.

Casi v katerih živimo so izredno resni, in posebno za delavski razred odgovornosti polni. Razni nedelavski, fašistom prijazni časopisi, sipljejo med delavstvo grmade laži, da bi mu prikriili resnico, da bi ga sedaj ko je aktivnost delavstva najbolj potrebna odvrgnili od boja proti reakciji in fašizmu, ki hoče delovnem ljudstvu vzeti vse pravice.

« Glas » pa je v Franciji in Belgiji edini delavsko izseljenski list, ki piše resnico, ki se najodločneje bori za pravice delavstva, v prvi vrsti pa za pravice izseljencev.

« Glas » je dosledni zagovornik pravic vseh tlačanih in izkoriščanih, pa najsibodo to katoličani ali svobodomiselnici, enega ali drugega političnega prepričanja.

Zato nam je danes potreben bolj kot kdaj koli. Zato vsi, ki želite, da na svetu zmaga svoboda nad suženjstvom, pravica nad krivico, človekoljubnost, napredek in blagostanje delovnega ljudstva nad fašističnim barbarstvom in nazadnjaštvom-pomagajte « Glasu » v uri ko je boj za njegovo redno izhajanje posebno težak.

Na delo za nove naročnike « Glasa »! Darujte in zbirajte prispevke za tiskovni sklad « Glasa »! Zahtevajte da se vam takoj pošljejo nabiralne pole. Vsi na delo, da zagotovimo nadalnje redno izhajanje « Glasa »!

Uprava « Glasa Izseljencev ».

Arts Graphiques, s. c., 201, chaussée d'Haecht
Gérant: J. Léchevier, r Robiano, 56, Brux-3
Imprimé en Belgique.
Ed teur responsable: N. Henneuse.
Longue rue du Vanneau, 4, Anvers.